Väestö ikääntyy – mistä rahat

Joonas Rahkola

Pääekonomisti

ValtioExpo 9.5.2023

Keva on julkisen alan työeläkeosaaja

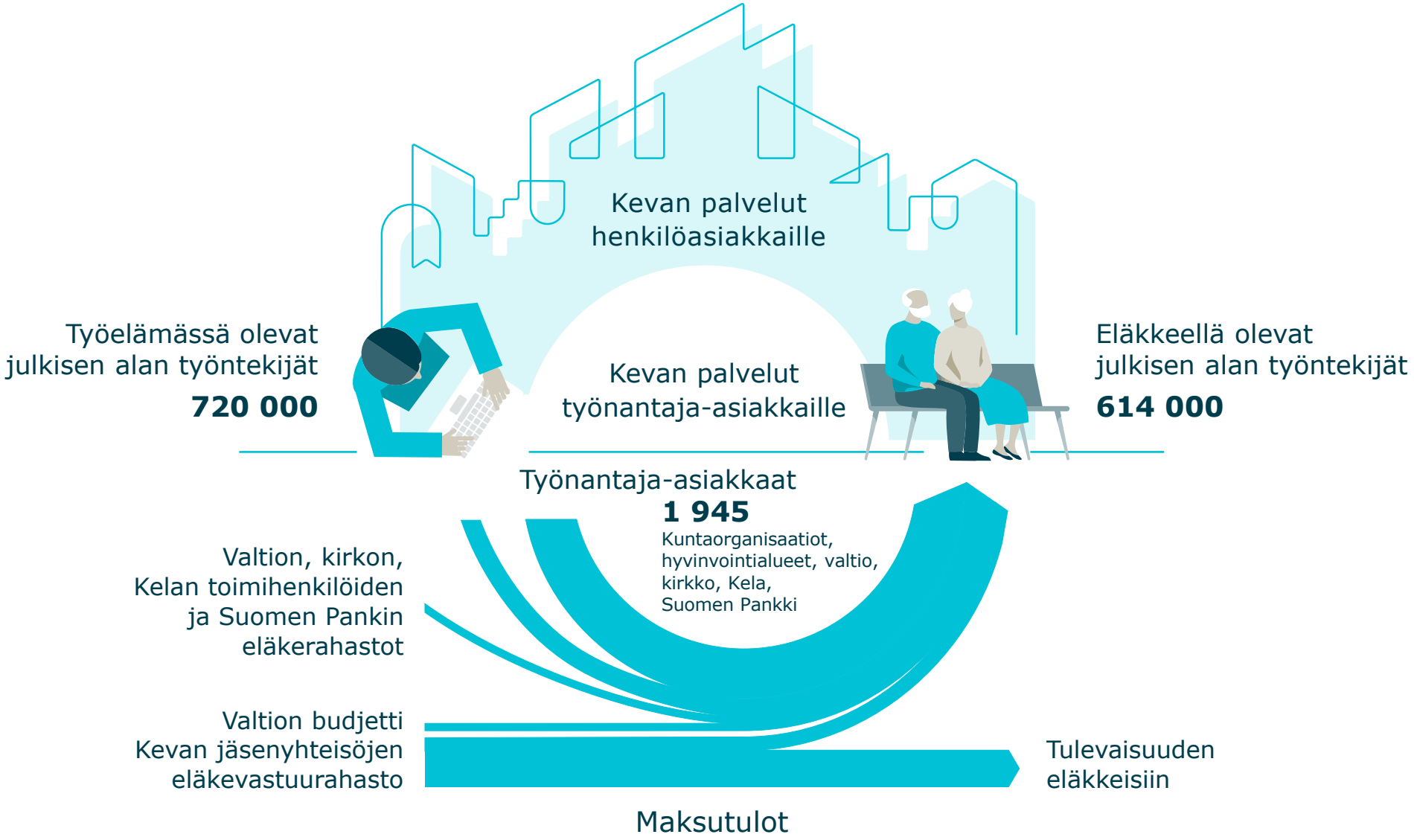

Avainluvut 2022

Asiakkaamme

Työnantaja-asiakkaita	**1 945**
▪ Kunta-alan työnantaja-asiakkaita	1 107
▪ Valtion työnantaja-asiakkaita	571
▪ Kirkon organisaatioita	264
▪ Kela	1
▪ Suomen Pankin organisaatiot	2

Henkilöasiakkaita	**n. 1,3 miljoonaa**
▪ Vakuutettuja	720 000
▪ Eläkkeensaajia	614 000

Sijoitukset

Sijoitusten tuotto	**-7,0 %**

Sijoitusten arvo 62,2 miljardia euroa

Reaalituotto 1988–2022

▪ Pääomapainotettu	3,7 %
▪ Pääomapainottamaton	4,9 %

Henkilöstö

Kevan vakinainen henkilöstö	481

Eläkejärjestelmä

Kevan rahoittamissa eläkkeissä maksutaso on nykytiedolla kestävä – korotuspainetta ei ole

Kevan rahoittamien eläkkeiden meno ja maksu, % palkkasummasta

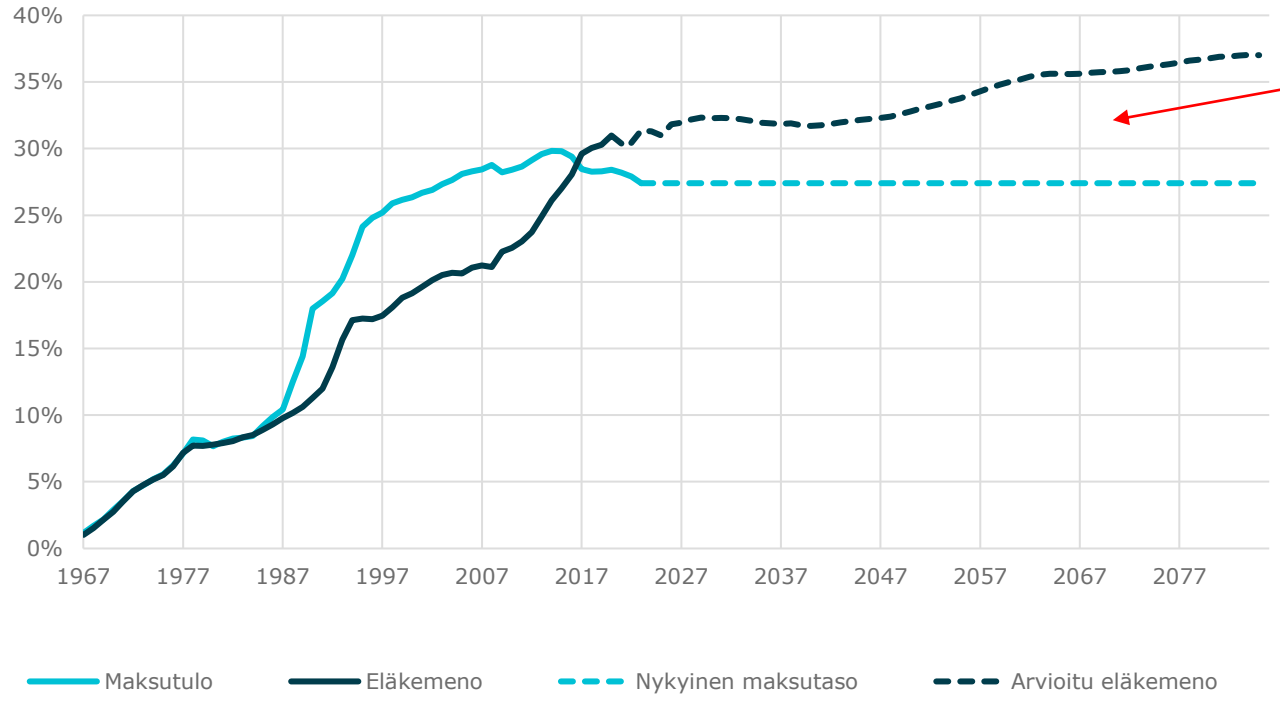

Maksutulon ja eläkemenon erotus katetaan sijoitusten tuotoilla

Nykyinen maksu 27,4 %

Kevan jäsenyhteisöjen eläkemaksua on voitu alentaa viime vuosina

Kevan jäsenyhteisöjen eläkemeno on TyEL:iin verrattuna korkeampi suhteessa palkkasummaan, koska mm.

1. Vakuutetut ovat mm. pitkäikäisempiä
2. Aiemmat julkisen sektorin paremmat karttumat (1990-l. asti) ovat maksussa vielä pitkään.

Valtion eläkkeet rahoitetaan valtion budjetista, VER toimii puskurirahastona ja Keva toimeenpanee

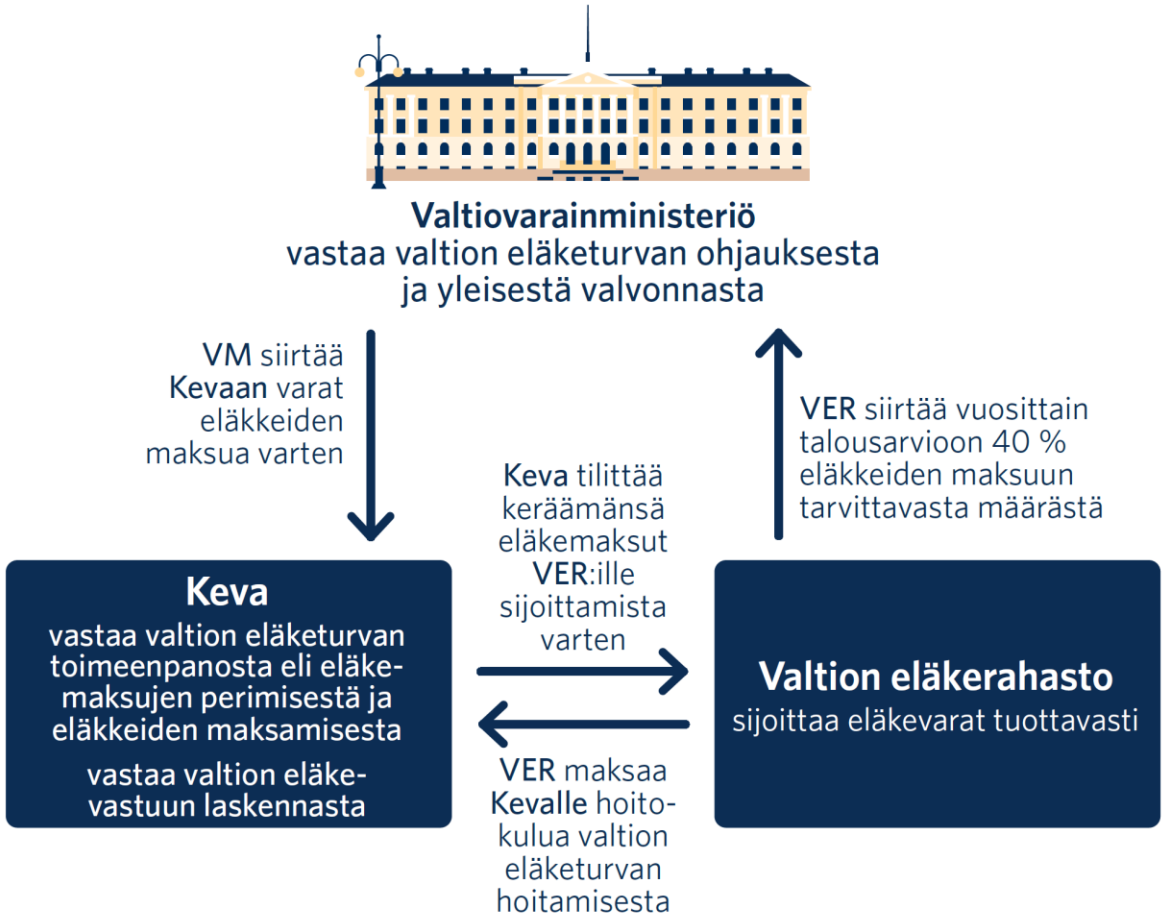

Kuvan lähde: VTV

Valtion eläkejärjestelmässä menot ovat huomattavasti suuremmat suhteessa palkkasummaan

Valtion eläkejärjestelmän eläkemeno suhteessa palkkasummaan

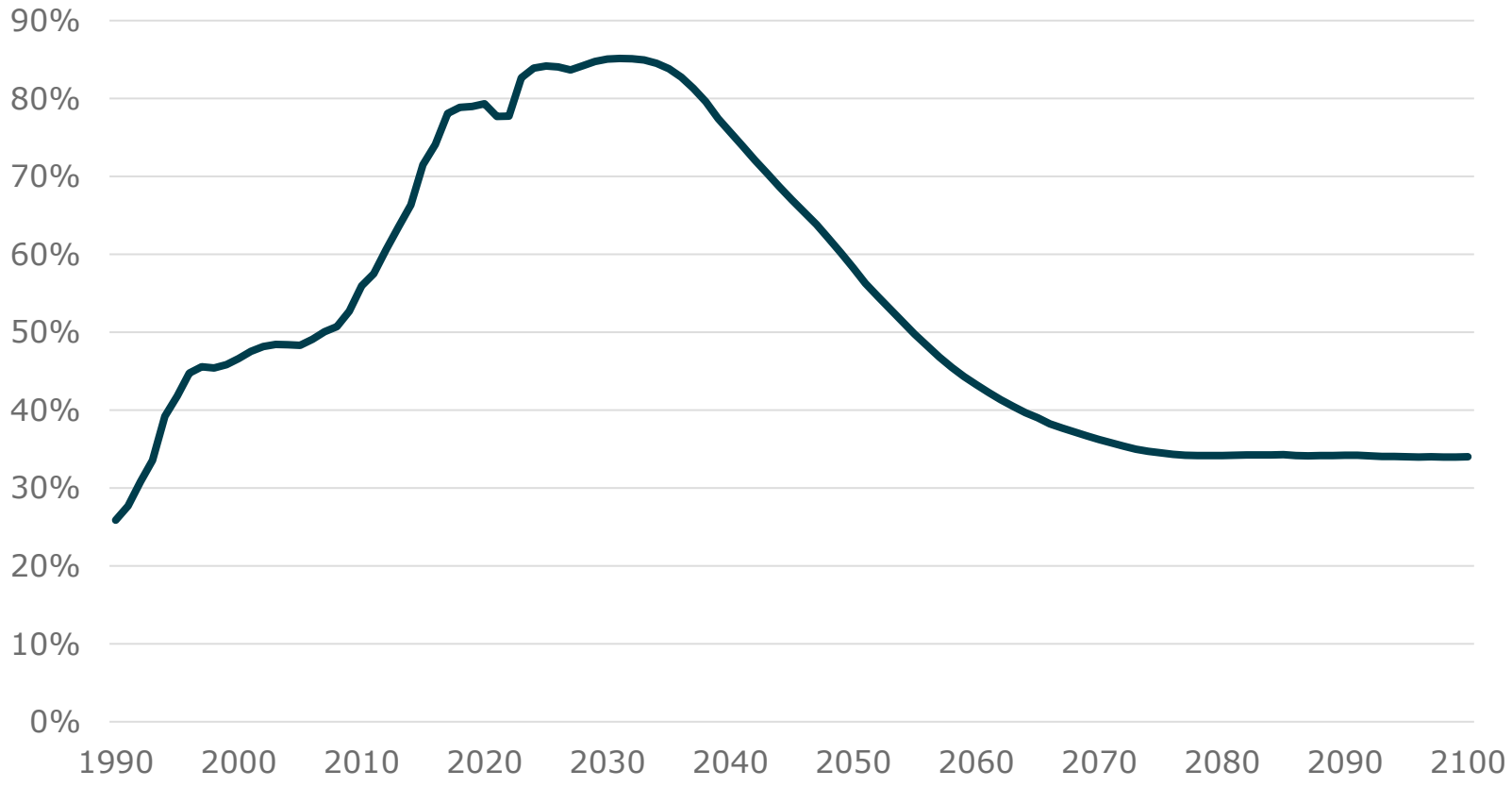

Taustalla on ennen kaikkea työntekijöiden siirtyminen muihin eläkejärjestelmiin 1990-luvulta alkaen. Vanhat eläkevastuut pysyvät valtiolla.

Väestön ikääntyminen, julkiset menot ja palvelut

Hieman yllättäen kaikkien ikäsidonnaisten menojen BKT-suhde pysyy melko vakaana 2060-luvulle asti

Ikäsidonnaiset menot, suhteessa BKT:hen

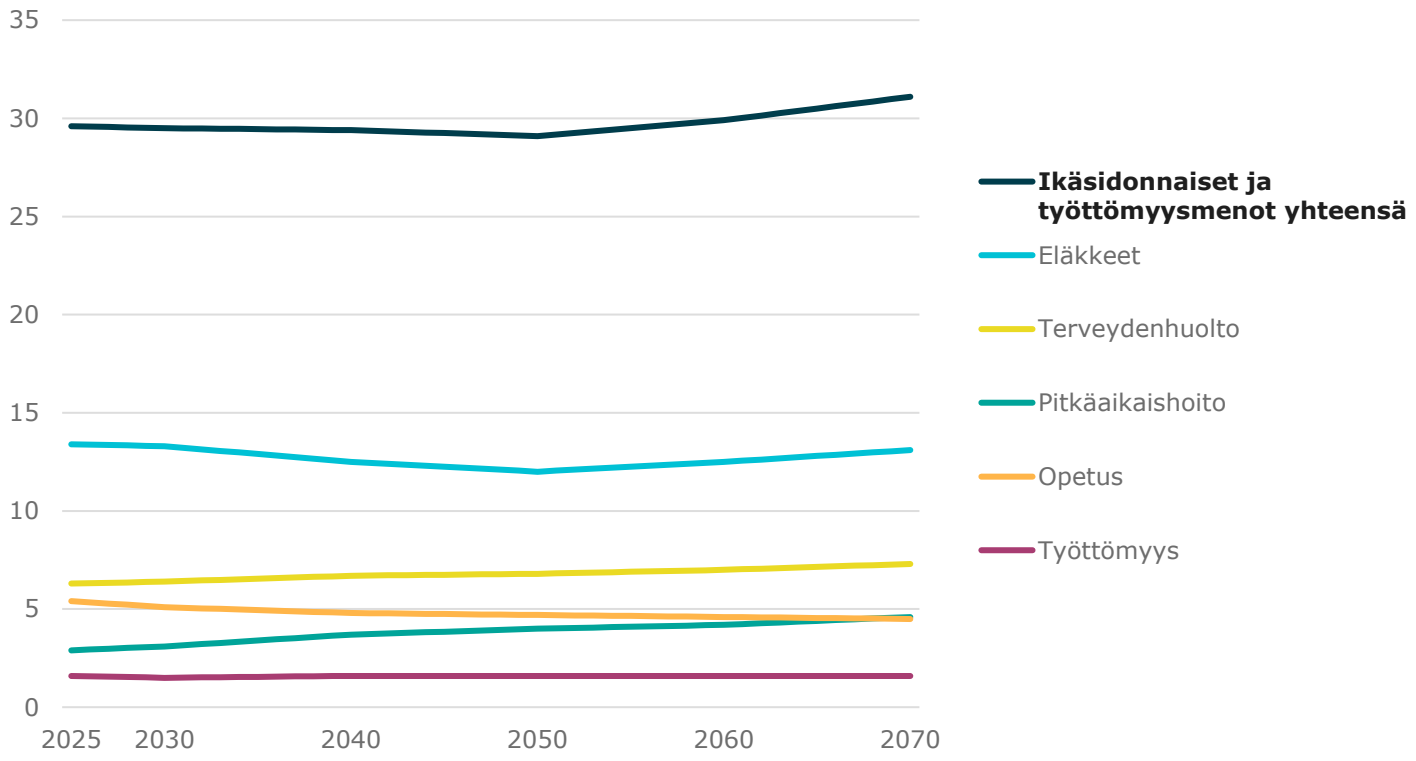

Jos menojen suhde BKT:hen pysyy pitkään vakaana, eikö rahojen pitäisi riittää?

Mutta:

- Sote-palvelujen menot kasvavat, joten paine kohdistuu ennen kaikkea valtiontalouteen, joka on kroonisesti alijäämäinen.
- Lähivuosina palvelutarpeen reaalikasvu on n. 250 milj./vuosi.
- Vuonna 2050 sote-menot suhteessa BKT:hen ovat n. 1,5 %-yks. nykyistä korkeammalla.

Lukujen lähde: VM:n taloudellinen katsaus kevät 2023

Kestävyysvaje käytännössä: työntekijät loppuvat kesken

31 suurinta ammattiryhmää

Ammattiryhmät, joissa eniten työvoimavajetta 2022

Sairaanhoitaja
-16 657

Lähihoitaja
-8 839

Lastentarhan-opettaja
-6 012

Sosiaalityöntekijä
-4 278

Erityisopettajat
-2 479

	Työllisiä Suomessa	Kunta-alan vakuutettuja	Työvoiman ylitarjonta tai työvoimavaje 2020	Työvoiman ylitarjonta tai työvoimavaje 2022	Työvoima-tasapaino	Työvoimatasapainon kehitysennuste (huomioitu valmistuminen ja eläköityminen) 2027	2032
Lähihoitaja	79 776	56 436	-738	-8 839	-15,70 %	-14,9	-13,6
Sairaanhoitaja	63 750	52 744	-8 288	-16 657	-31,60 %	-32,0	-31,7
Lastenhoitaja	32 475	31 254	1 949	-61	-0,20 %	-0,9	-1,6
Kiinteistöhuollon työntekijät	25 069	6 695	377	428	6,40 %	8,2	10,1
Kotipalvelutyöntekijä	24 209	1 599	-92	-12	-0,70 %	0,6	2,6
Lastentarhanopettaja	21 733	19 247	-4 006	-6 012	-31,20 %	-31,3	-29,6
Luokanopettaja, peruskoulun alaluokat	19 392	16 212	-1 869	-1 711	-10,60 %	-11,5	-14,0
Kokki	16 493	3 176	1 174	2 809	88,40 %	90,0	92,4
Koulunkäyntiavustajat	16 352	17 063	6 684	5 849	34,30 %	34,8	35,8
Avustavat keittiötyöntekijät	15 247	7 277	2 175	3 880	53,30 %	55,0	57,5
Sosiaalityöntekijä	10 901	7 242	-2 655	-4 278	-59,10 %	-59,6	-60,0
Erikoislääkäri	10 622	7 882	-798	-906	-11,50 %	-11,5	-11,9
Fysioterapeutit ym.	9 510	4 338	-76	-166	-3,80 %	-4,3	-4,0
Terveydenhoitaja	9 208	6 646	71	-917	-13,80 %	-14,3	-14,0
Rakennusalan työnjohtajat	8 924	1 140	334	129	11,30 %	11,1	13,0
Erityisopettajat	8 250	9 549	-2 299	-2 479	-26,00 %	-26,7	-27,5
Yleislääkärit	7 404	4 724	-1 035	-908	-19,20 %	-19,1	-17,5
Psykologit	5 529	3 704	-1 040	-1 804	-48,70 %	-49,1	-49,4
Bioanalyytikot (terveydenhuolto)	5 335	3 781	-593	-773	-20,40 %	-20,9	-20,3
Hammashoitaja	5 325	3 340	-285	-510	-15,30 %	-14,3	-12,8
Osastonhoitaja	4 672	3 925	-469	-798	-20,30 %	-18,5	-15,8
Perhepäivähoitaja	4 347	3 501	789	495	14,10 %	12,5	11,5
Hammaslääkärit	4 205	2 718	-355	-499	-18,40 %	-18,2	-15,5
Palomiehet	4 023	6 713	-34	-179	-2,70 %	-2,3	-1,6
Yhdyskunta- ja liikennesuunnittelijat	3 449	1 580	-166	-157	-9,90 %	-11,3	-12,7
Maatalouslomittaja	3 442	2 720	389	314	11,50 %	11,7	14,6
Sairaankuljetuksen ensihoitajat	3 257	3 303	63	-19	-0,60 %	-0,8	-0,7
Lääketieteell. kuvantamis-, laitetekniikan asiant.	3 114	2 521	-313	-438	-17,40 %	-17,8	-17,5
Kirjastonhoitajat, informaatikot ym.	2 367	1 652	107	46	2,80 %	1,7	0,9
Kätilöt	2 341	2 237	144	-53	-2,40 %	-2,8	-2,5
Välinehuoltaja	2 177	1 774	109	45	2,50 %	3,7	5,5
* Analyysistä on ammattiluokituksen soveltamistapojen erojen vuoksi jätetty pois Lukion ja peruskoulun yläluokkien opettajat:	22181	48157	840	224	0,5%	1,0	2,1

Kevan analyysi kuntien työvoimatarpeista

Miten julkista taloutta voi vahvistaa?

1.

Vähemmän menoja

2.

Lisää tuloja

3.

Työllisyys, tuottavuus ja talouskasvu